

Markedsblikk april 2022

Enorme prissvingninger på tvers av markedene

På de internasjonale energimarkedene handler alt fortsatt om krigen i Ukraina, og det var voldsomme svingninger den siste måneden.

I 2020 var strømprisene rekordlave og i 2021 var de rekordhøye. Så kom 2022, og allerede nå kan vi fastslå at det blir et enda mer ekstremt kraftår enn de foregående. For så langt i år har strømprisene i Sør-Norge ligget ekstremt høyt. De har ikke vært nede på normalt prisnivå i en eneste enkelttime, og på sitt høyeste ble det satt prisrekord. Samtidig har Midt- og Nord-Norge hatt strømpriser som er sammenlignbare med de ekstremt lave strømprisene i 2020.

Været: Mildvær det meste av mars

Været er normalt den avgjørende prisdriveren på det nordiske kraftmarkedet, men den siste måneden er temperaturer og nedbørsmengder blitt overskygget av andre faktorer. Værutsiktene har også påvirket

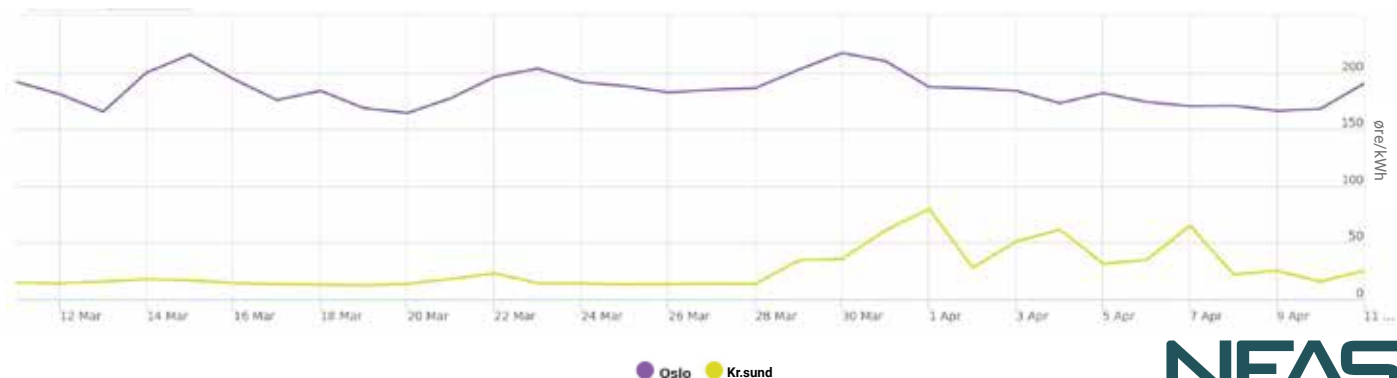
utviklingen, og vi har hatt relativt mildt vær det meste av måneden. Hydrobalansen ligger fortsatt på et mindre underskudd, og prognosene peker på en kald start på april.

Volatiliteten på kraftmarkedet er fortsatt enorm

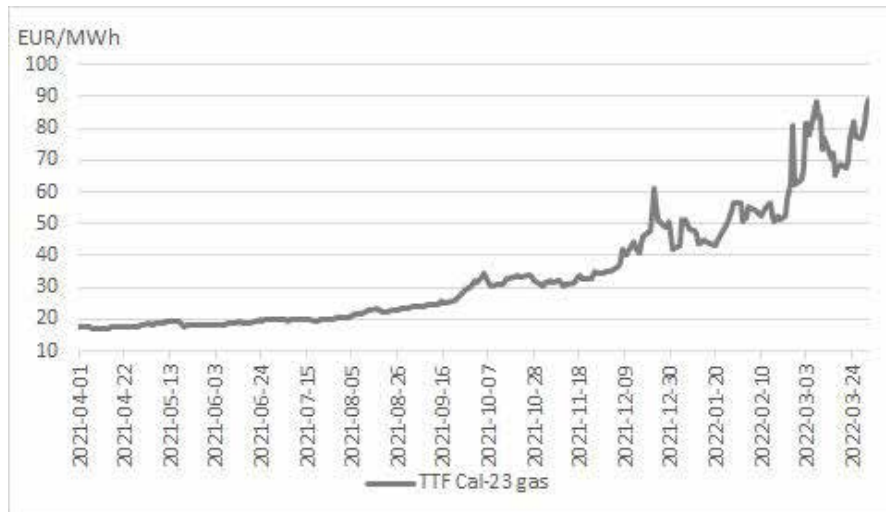
Den korte kurven: Krigsutbruddet i Ukraina var fortsatt den altoverskyggende faktoren i mars, også på det nordiske kraftmarkedet. De daglige svingningene var enorme, særlig i begynnelsen av måneden, og selv om det har roet seg noe i løpet av måneden, kan vi fortsatt oppleve store daglige variasjoner, ikke minst på de nærmeste kontraktene på markedet. Etter en ekstrem stigning de første dagene i måneden, falt markedet tilbake før vi fikk et nytt stort prishopp de siste dagene i måneden som følge av kalde værutsikter for april. Q3-22-kontrakten stengte på 68,23 EUR/MWh den 31. mars, 18,48 EUR/MWh høyere enn i begynnelsen av måneden. På spotmarkedet ble den gjennomsnittlige systemprisen for april 144,79 EUR/MWh.

Den lange kurven: Også årskontraktene på terminmarkedet har opplevd store svingninger i mars. Det prises fortsatt inn en stor risikopremie på tvers av energimarkedene, noe som primært handler om frykten for en total stans i importen av russisk gass. Dette temaet dominerte hele måneden, og nyheter om gassmarkedet var også avgjørende for svingningene i årskontraktene på det nordiske kraftmarkedet. Årskontrakten for 2023 stengte 31. mars med en pris på 53,75 EUR/MWh, 6,35 EUR/MWh høyere enn for en måned siden.

Utviklingen i områdepris for NO3 (Kr.sund) og NO1 (Oslo)

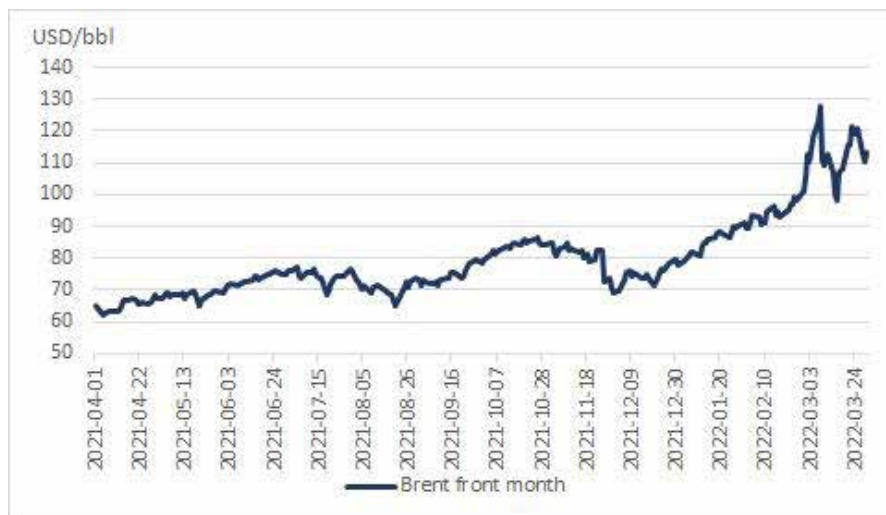
Olje: I råvaremarkedene har man også måttet forholde seg til en ny virkelighet etter det russiske angrepet på Ukraina, siden Russland er blant verdens største produsenter av både olje, naturgass og kull. På oljemarkedet har spillereglene endret seg, siden mange virksomheter nå boikotter russisk olje, og USA har innført totalforbud mot import av olje fra Russland. Markedet har til gjengjeld satt sin lit til at OPEC vil øke produksjonen. Det arbeides også med en ny atomavtale med Iran, som potensielt kunne åpnet for ytterligere iransk oljeeksport. Prisen på ett fat råolje ligger nå på ca. 113 dollar, ca. 10 dollar høyere enn ved inngangen til måneden.

Gass: Selv om alle markeder har opplevd store svingninger siden krigsutbruddet, ser det ut til at det er gassmarkedet som er den viktigste faktoren, og som driver de andre markedene. Europa er fremdeles svært avhengig av russisk gass, selv om USA har lovet å øke LNG-forsendelsene til Europa i resten av 2022. Markedet frykter at krigen vil utvikle seg på en måte som gjør at enten Russland eller EU ser seg nødt til å stoppe gasshandelen, og denne risikopremien er priset inn på tvers av markedene. I mars var det store daglige svingninger hver gang det kom nyheter fra det diplomatiske spillet om gassleveransene. Inntil videre strømmer gassen vestover fra Russland, men volatiliteten vil med stor sikkerhet forbli høy i april.

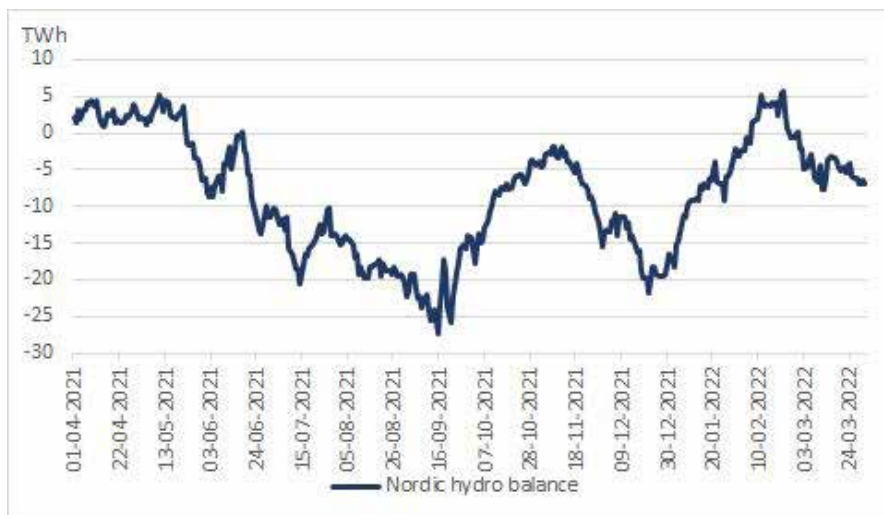
Kull: Russland er også en stor eksportør av kull til Europa, og kullmarkedet har funnet fotfestet igjen etter krigsutbruddet. Dette til tross for at energiimporten fra Russland ennå ikke er omfattet av sanksjonene som EU har innført etter den russiske invasjonen. På de store europeiske kullterminalene er lagrene akkurat nå svært lave sammenlignet med det normale nivået på denne tiden av året. Etter en måned med ekstremt store svingninger i prisen, der årskontrakten for ett tonn kull til levering i 2023 på ett tidspunkt ble handlet for hele 288 dollar, stengte kontrakten med en pris på 187,54 dollar per tonn den 30. mars.

CO2: I likhet med råvaremarkedene opplevde det europeiske CO2-kvotemarkedet etter krigsutbruddet noen ekstreme svingninger, som man aldri har sett maken til i markedets historie. I motsetning til olje og gass falt prisen på CO2 imidlertid i begynnelsen, før markedet korrigererte seg i begynnelsen av mars. CO2 oppfattes som et høyrisikomarked, og vi så store nedslag umiddelbart etter at krigen begynte. Siden har markedet roet seg noe, og i slutten av mars stabiliserte det seg på rundt 80 EUR/t. Utviklingen i råvaremarkedene vil fortsette å være avgjørende for bevegelsene i kvotemarkedet i april.

Hydrobalansen: I begynnelsen av mars var underskuddet i den nordiske hydrobalansen nesten forsvunnet, men svært tørre værutsikter for første halvdel av april har ført til at analysebyrået PointCarbon forventer et underskudd på ca. 8 TWh i hydrobalansen i midten av måneden. Vannstanden i magasinene i det sørlige Norge er allerede lavere enn normalt, og det kalde været i april fører til at snøsmeltingen i fjellene blir forsinket. Det er naturligvis enda et bullish signal til markedene, der vannkraftprodusentene kan øke prisene, noe som vil medvirke til svært høye spotpriser i april.

Atomkraft

Etter 13 års forsinkelse ble mars endelig måneden da den nye finske kjernekraftreaktoren Olkiluoto 3 ble startet opp. Reaktoren startet testdriften 14. mars, og vil øke testproduksjonen løpende gjennom april. Det forventes at reaktoren vil starte full produksjon fra begynnelsen av august, med en installert kapasitet på 1600 MW. Nyheten har vært merkbar på de finske kraftprisene, der landets EPAD-er for 2023 er halvert i løpet av mars.

Med de svært høye nåværende prisene er det naturligvis viktig at kjernekraftproduksjonen i Norden opprettholdes, og det er heller ikke planlagt noen nevneverdige stans i april. Først i mai begynner vedlikeholdssesongen på reaktorene for alvor.

Hold øye med:

1. Gassmarkedet

Inntil videre strømmer gassen fra Russland til Europa, men spørsmålet er hvor lenge. De store prisstigningene vi har sett de siste månedene, kan være bare begynnelsen hvis Russland stenger gasskranene for EU. Selv om krigen betyr at den diplomatiske situasjonen er tilspisset, er det også verdt å bemerke at begge parter har økonomiske incentiver til å opprettholde gasshandelen.

2. Temperaturene

Prognosene peker på temperaturer et godt stykke under sesongnormalen i Norden i første halvdel av april. Dermed blir snøsmeltingen i de norske fjellene forsinket, og det presser den hydrologiske situasjonen i et land der vannstanden i magasinene allerede er lav. Det kalde været øker naturligvis også forbruket.

Konklusjonen

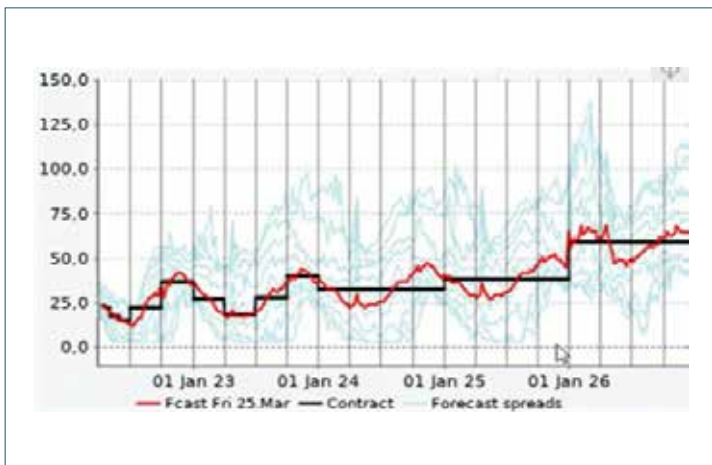
Den korte kurven: Det er ingen grunn til å tro at de enorme svingningene på markedene ikke kommer til å fortsette i april. De enorme variasjonene fra dag til dag og fra prisområde til prisområde er kommet for å bli, i hvert fall i den kommende tiden. Mars endte med en gjennomsnittlig systempris på ca. 145 EUR/MWh, marginalt lavere enn det rekordhøye nivået fra desember. Vi gjør oss ingen forventninger om at den voldsomme usikkerheten som preger markedene, skal avta. Værutsiktene peker på kaldt vær i første halvdel av april, noe som vil føre til høyere spotpriser. Hvis det kalde været fortsetter kan vi godt se en rekordhøy gjennomsnittlig systempris på over 150 EUR/MWh og enorme forskjeller mellom prisområdene. Temperaturene blir avgjørende, siden det kalde været forsinker snøsmeltingen ikke minst i Norge, og utviklingen i krigen i Ukraina får naturligvis også stor betydning.

Den lange kurven: Det er ingen tvil om at krigen i Ukraina, og innvirkningen den har på gassmarkedet, vil fortsette å være svært avgjørende for utviklingen i terminmarkedet i april. Markedene frykter at enten EU eller Russland velger å sette en stopper for gasshandelen hvis de diplomatiske spenningene mellom partene eskalerer ytterligere. Det kan for eksempel skje hvis Russland velger å ta i bruk nye våpentyper i krigen i Ukraina, og Vesten ikke ser andre muligheter enn å avbryte gassimporten selv om det også vil være kostbart for forbrukerne i EU.

Frykten for dette betyr at det prises inn en stor risikopremie på markedet, ikke minst på det brenselavhengige tyske kraftmarkedet, som i stor grad er prissettende for Norden. Selv om ytterligere prisstigninger i april ikke kan utelukkes, for eksempel på årskontraktene for 2023 og 2024, er det også rom for et prisfall. Det kunne blant annet bli utløst hvis det inngås en form for fredsavtale i Ukraina, eller hvis vi ser andre former for diplomatiske gjennombrudd mellom Russland og Vesten.

Lave prisnivåer i NO3 fortsetter men det er høy volatilitet i markedet

Mye peker på at de lave strømprisene i vårt område fortsetter i april og fremover. Prisforskjellene mellom Nord- og Sør-Norge er større enn noen gang tidligere. Med slike variasjoner, høye strømpriser og store usikkerheter, er det svært krevende for bransjens analytikere å sette opp sine prisprognoser for tiden fremover. Det gjelder både på kort og lang sikt. På kort sikt er det den ekstreme volatiliteten og prisoppgangen på gass og kull som er utfordrende. På mellomlang sikt er hele det energipolitiske landskapet endret.

Forecast spreads viser utfallsrommet for hvordan prisen vil utvikle seg, og som dere ser så er det tidvis stor usikkerhet knyttet til dette.

PRISPROGNOSE NO3 KRISTIANSUND (kvartal/år) i øre/kWh

Q3-22	22,08
Q4-22	37,17
Q1-23	27,61
Q2-23	18,29
Q3-23	28,24
Q4-23	39,98
2023	28,56
2024	33,15
2025	38,31
2026	58,89

Ta gjerne kontakt for en hyggelig kraftprat!

Turid H Sevaldsen, KAM-Storkundeansvarlig
Mobil: +47 99 28 15 04 / E-post: turids@neas.mr.no

NEAS